

KATHY
REICHS

BONES VOOR
ALTIJD

I

Ik schrok van de ogen van de baby. Zo rond en wit en krioelend.

Net als het kleine mondje en de neusgaten.

Ik probeerde niet aan de maden te denken toen ik een gehandschoende hand onder de kleine torso schoof en een van de schouder-tjes optilde. De baby kwam omhoog, met de kin en ledematen tegen de borst gedrukt.

Vliegen vlogen boos zoemend weg.

Ik liet de bijzonderheden tot me doordringen. Smalle wenkbrauwen, bijna onzichtbaar in het gezicht, dat nauwelijks als menselijk herkenbaar was. Opgezwollen buik. Kleine vingertjes met schilferige, doorschijnende huid. Plasjes groenbruine vloeistof onder het hoofdje en de billen.

De baby lag in een wastafelmeubel, ingeklemd tussen de achterkant en een roestige afvoerpijp, in foetushouding, hoofdje gedraaid, de kin omhoog.

Het was een meisje. Glanzende groene projectielen dansten om haar heen.

Een poos lang kon ik alleen maar staren.

De witte wriemelogen staarden terug alsof ze verbaasd waren over de hopeloze toestand waarin dit mensenkind verkeerde.

Mijn gedachten dwaalden af naar haar laatste momenten. Was ze in de donkere baarmoeder doodgegaan, het slachtoffer van een harteloze kronkel in haar DNA? Had ze tegen de borst van haar snikgende moeder het leven gelaten? Of bibberend en alleen, opzettelijk in de steek gelaten en niemand die haar hoorde huilen?

Hoe lang duurt het voordat een pasgeborene doodgaat?

Vreselijke beelden kwamen langs. Een mondje dat naar adem snakt. Maaiende ledematen. Trillende handen.

Ik voelde boosheid en verdriet opkomen.

Blijf bij de les, Brennan!

Ik legde het kleine lijkje terug en haalde diep adem. Mijn knie knakte toen ik me oprichtte en een spiraalblok uit mijn rugzak haalde.

Feiten. Focus op de feiten.

Op de wastafel vond ik een stuk zeep en een dode kakkerlak. Een groezelig plastic bekertje en een kapotte tandenborstelhouder. Het medicijnkastje bevatte een potje aspirine met twee pillen erin, wattenstaafjes, neusspray, scheermesjes en een doosje likdoornpleisters. Niet één medicijn op doktersvoorschrift.

Het toiletpapier dat naast het meubel hing bewoog in de warme wind die door het openstaande raam naar binnen kwam. Ik keek er naar. Op het reservoir stond een doos tissues. In de wc-pot was een bruine kring.

Ik keek naar links.

Voor het raam met afbladderende verf hing een bloemetjesgordijn dat grijs was geworden. Door het met vuil bedekte muggengaas waren een pompstation en de achterkant van een garage zichtbaar.

Vanaf het moment dat ik de woning binnen was gekomen, bleef het woord 'geel' telkens bij me opkomen. Vanwege de met modderspatten overdekte buitenmuur van het gebouw? De treurige mosterdkeurige verf in het trappenhuis? Vanwege het smerige maïskleurige kleed?

Hoe dan ook. Het bleef maar zeuren in mijn grijze cellen. Geel.

Ik waaierde mezelf koelte toe met mijn opschrijfboekje. Mijn haar was nu al vochtig.

Het was negen uur 's ochtends op maandag 4 juni. Ik was om zeven uur wakker geworden van een telefoontje van Pierre LaManche, hoofd van de afdeling Pathologie van het Laboratoire de sciences judiciaires et de médecine légale in Montreal. LaManche was op zijn beurt gewekt door Jean-Claude Hubert, hoofd-lijkschouwer van de provincie Quebec. En die weer door een agent die Louis Bédard heette.

Volgens LaManche had Bédard het volgende gemeld:

In de nacht van zondag 3 juni had een zevenentwintigjarige vrouw die Amy Roberts heette zich om ongeveer 2.40 uur gemeld in het Hôpital Honoré-Mercier in Saint-Hyacinthe. Ze klaagde over een zware vaginale bloeding. De dienstdoende arts, dokter Arash Kutchemeshgi, vond dat de vrouw een verwarde indruk maakte. Op basis van de restanten van een placenta en een vergrote baarmoeder rees bij hem het vermoeden dat ze onlangs was bevallen. Op vragen over een zwangerschap, weeën of een baby reageerde Roberts ontwijkend. Ze had geen legitimatiebewijs bij zich. De arts nam zich voor het dichtstbijzijnde bureau van de Sûreté du Québec te bellen.

Om ongeveer 3.20 uur leverden zeven ambulances gewonden af bij de spoedeisende hulp van het ziekenhuis, slachtoffers van een ernstig auto-ongeluk op Autoroute 20 waar vijf auto's bij betrokken waren. Tegen de tijd dat het bloed was opgeruimd, was dokter Kutchemeshgi te uitgeput om zich de patiënte die wellicht net was bevalen te kunnen herinneren. Bovendien was zij toen al weer weg.

Om ongeveer 14.15 uur dacht dokter Kutchemeshgi, verfrist na vier uur slaap, voor het eerst weer aan Amy Roberts. Hij belde het bureau.

Om ongeveer 17.10 uur ging agent Bédard naar het adres dat Roberts bij de spoedeisende hulp had opgegeven. Er werd niet opengedaan en hij vertrok.

Om ongeveer 18.20 uur besprak Kutchemeshgi het geval Amy Roberts met verpleegkundige Rose Buchannan, die net als hij vierentwintig uur dienst had en aanwezig was geweest toen Roberts binnenkwam. Buchannan herinnerde zich dat Roberts was verdwenen zonder iemand in te lichten. Ook meende ze zich Roberts van een eerder bezoek te herinneren.

Om ongeveer 20.00 uur dook Kutchemeshgi in het archief. Amy Roberts bleek elf maanden daarvoor ook al in het ziekenhuis te zijn geweest, eveneens vanwege een vaginale bloeding. De arts die haar had onderzocht had opgeschreven dat ze waarschijnlijk onlangs was bevallen, maar verder niets.

Uit angst dat er een zuigeling in levensgevaar verkeerde, en omdat hij zich schuldig voelde dat hij niet meteen die nacht de politie had gewaarschuwd, belde Kutchemeshgi deze alsnog.

Om ongeveer 23.00 uur ging agent Bédard nog een keer naar het

adres. Er brandde geen licht in de woning en ook nu werd er niet opengedaan. Dit keer liep Bédard om het gebouw heen. In een afvalcontainer aan de achterkant vond hij een aantal bebloede handdoeken.

Bédard verzocht om een huiszoekingsbevel en belde de lijkschouwer. Op maandagochtend werd het huiszoekingsbevel afgegeven. Hubert belde LaManche. Omdat er sprake zou kunnen zijn van stofelijke resten in staat van ontbinding belde LaManche mij.

Dus.

Toen bevond ik mij op een prachtige junidag in de badkamer van een gore portiekwoning die al sinds 1953 geen verfkwest meer had gezien.

Achter me was een slaapkamer. Tegen een van de muren stond een gebutste ladekast met een gebroken poot, gestut door een koekenpan. De laden stonden open en waren leeg. Op de vloer lagen een boxspring en een matras met groezelig beddengoed. In een kleine kast hingen alleen lege hangertjes, en er lag een stapel oude tijdschriften.

Aan de andere kant van dubbele schuifdeuren – de linkerdeur hing scheef – was een woonkamer met de allure van een vuilnisbelt. Tot op de draad versleten bank. Salontafel met brandplekken van sigaretten. Stokoude tv op een gammele standaard. Tafel en stoelen met formica en chroom.

Het enige aardige van de hele kamer was een ondiepe erker aan de straatkant, met onder het raam een ingebouwd driehoekig bankje tot op de vloer.

Een keuken zo klein als een kombuis, met een deur naar de woonkamer, had een tussenmuur met de slaapkamer aan de andere kant. Toen ik er eerder een blik in had geworpen, had ik ouderwetse apparatuur gezien, zoals ik die kende uit mijn jeugd. Het aanrechtblad bestond uit gebarsten tegels, met zwart geworden voegen door jarenlange verwaarlozing. De gootsteen was diep en rechthoekig; de boerderijstijl die tegenwoordig weer in de mode was.

In een plastic bakje op het linoleum naast de koelkast zat een beetje water. De waterbak van een huisdier?

De hele woning besloeg ongeveer vijfenzeventig vierkante meter. Er hing een onbeschrijflijk smerige zure stank, als van rottende grape-

fruits. De nare lucht kwam uit de pedaalemmer met rottend afval in de keuken, maar ook uit de badkamer.

Een agent hield de wacht bij de voordeur, die openstond maar was afgezet met kruislings gespannen oranje tape met het logo van de politie en de woorden: ACCÈS INTERDIT – SÛRETÉ DU QUÉBEC. INFO-CRIME. Op het naamplaatje van de agent stond: TIRONE.

Tirone was begin dertig, een sterke kerel die dik was geworden, met strokleurig haar, grijze ogen en een gevoelige neus: zijn bovenlip glom van de Vicks VapoRub.

LaManche stond naast de erker te praten met Gilles Pomier, een technicus van het LSJML. Ze spraken op gedempte toon en hun gezichten stonden somber.

Ik hoefde hun gesprek niet te horen. Als forensisch antropoloog heb ik meer lijken gezien dan me lief is. Ik ben gespecialiseerd in menselijke resten waar niet zoveel van over is: lijken in ontbinding, gemummificeerde, verbrande of verminkte lijken, skeletten.

Ik wist dat anderen met spoed naar de woning onderweg waren: Service de l'identité judiciaire, Division des scènes de crime, onze versie van Crime Scene Investigation. Nog even, en het zou hier krioele van de technici die erop gebrand waren om elke vingerafdruk, huidcel, bloedspetter en wimper in de treurige woning te verzamelen.

Mijn blik dwaalde weer af naar het wastafelmeubel. Mijn maag trok zich samen.

Ik wist wat deze baby te wachten stond. De aanslag op haar lichaam was al begonnen. Ze zou een zaaknummer worden, bewijsmateriaal bestemd voor onderzoek en analyse. Haar broze lichaampje zou worden gewogen en gemeten. Haar borst en schedel zouden worden geopend, haar hersenen en inwendige organen verwijderd en in plakjes gesneden. Er zou DNA worden afgenomen uit haar beenderen. Haar bloed en lichaamssappen zouden toxicologisch worden onderzocht.

De doden zijn machteloos, maar mensen die niet op een natuurlijke wijze aan hun eind zijn gekomen ondergaan nog veel meer veranderingen. Hun stoffelijke resten gaan van het ene lab naar het andere, de onderzoeksresultaten van het ene bureau naar het andere. Allerlei forensische technici en experts bemoeien zich ermee, politiemensen, advocaten, rechters, juryleden. Ik weet dat deze schending van de

persoonlijke integriteit noodzakelijk is om het recht te laten zegevieren. Toch vind ik het vreselijk. Terwijl ik er zelf aan meedoe.

In elk geval zou dit slachtoffertje de wreedheden die een volwassen slachtoffer van een misdrijf moet ondergaan bespaard blijven: het tentoonstellen van hun privéleven voor het grote publiek. Hoeveel dronk ze? Wat voor kleren droeg ze? Met wie had ze een relatie? Deze vragen zouden niet worden gesteld, want dit babymeisje had nooit een leven gehad dat onder een vergrootglas gelegd kon worden. Er zou voor haar geen eerste tandje zijn, geen eindexamenfeest, geen sexy beha.

Met een boze vinger bladerde ik naar een lege pagina in mijn opschrijfboekje.

Rust zacht, kleintje. Ik zal over je waken.

Ik maakte een aantekening, toen een stem die ik niet had verwacht mijn aandacht trok. Ik draaide me om. Door de scheve opening van de schuifdeuren zag ik een bekende figuur.

Slank met lange benen. Krachtige kaak. Blond. Je weet wel.

Ik wist het al heel lang.

Lieutenant-déetective Andrew Ryan, Section crimes contre la personne, Sûreté du Québec.

Ryan is rechercheur en werkt bij Moordzaken. Door de jaren heen zijn we vaak samen geweest, zowel in als buiten het lab.

Dat 'buiten het lab' was voorbij. Toch viel ik nog steeds als een blok voor hem.

Ryan was bij LaManche en Pomier gaan staan.

Ik stak mijn pen in de spiraal, klapte het boekje dicht en ging naar de woonkamer.

Pomier begroette me. LaManche keek me met zijn hondenogen aan maar zei niets.

'Dr. Brennan.' Ryan was de zakelijkheid zelve. Zo gingen we met elkaar om, zelfs in goede tijden. Júíst in goede tijden.

'Rechercheur.' Ik trok mijn handschoenen uit.

'Temperance.' LaManche is de enige persoon op de planeet die me bij mijn formele voornaam noemt. In zijn bekakte Frans rijmt het op France. 'Hoe lang is dat kleintje al dood?'

LaManche is al meer dan veertig jaar forensisch patholoog en hoeft dit soort dingen echt niet aan mij te vragen. Het is de tactiek die

hij toepast om collega's het gevoel te geven dat ze zijn gelijken zijn. Maar weinigen zijn dat echt.

'De eerste zwerm heeft tussen één en drie uur na het intreden van de dood eitjes gelegd. Die moeten twaalf uur daarna zijn uitgekomen.'

'Het is erg warm in de badkamer,' merkte Pomier op.

'Negenentwintig graden Celsius. 's Nachts koelt het iets af.'

'De maden in de ogen, neus en mond wijzen er dus op dat er na het intreden van de dood tussen de dertien en vijftien uur zijn verstreken.'

'Ja,' beaamde ik. 'Al bestaan er vliegsoorten die 's nachts slapen. Een entomoloog moet bepalen om welke vlieg het hier gaat, en in welke staat van ontwikkeling de eitjes zijn.'

Door het openstaande raam hoorde ik in de verte een sirene loeien.

'Rigor mortis is maximaal,' voegde ik eraan toe. De anderen wisten het al, maar Ryan nog niet. 'Dat klopt dus wel.'

Dankzij chemische veranderingen in de spieren van een dode treedt rigor mortis op, lijkstijfheid. Dit proces begint na een uur of drie, bereikt na ongeveer twaalf uur het hoogtepunt, en is tweeënzeventig uur na de dood weer verdwenen.

LaManche, de armen over elkaar geslagen voor zijn borst, knikte somber. 'Het tijdstip van overlijden moet dus tussen zes en negen uur gisteravond liggen.'

'De moeder is de nacht ervoor om tien over half drie in het ziekenhuis geweest,' zei Ryan.

Het bleef heel lang stil. De gevolgtrekking was te triest. De baby had na haar geboorte misschien nog wel vijftien uur geleefd.

Weggestopt in een kast? Zonder zelfs maar een dekentje of een handdoek? Opnieuw welke er boosheid in me op.

'Ik ben klaar,' zei ik tegen Pomier. 'Je kunt het lijkje laten weghalen.'

Hij knikte, maar kwam niet in beweging.

'Waar is de moeder?' vroeg ik aan Ryan.

'Het schijnt dat ze de benen heeft genomen. Bédard probeert de huisbaas op te sporen en doet buurtonderzoek.'

Buiten zwol het loeien van de sirene aan.

‘De hangkast en de ladekast zijn leeg,’ vertelde ik. ‘Er staan maar weinig persoonlijke spullen in de badkamer. Geen tandenborstel, tandpasta, deodorant.’

‘Het verbaast me dat zo’n harteloos loeder zich om lichamelijke hygiëne bekommert.’

Ik keek naar Pomier, verbaasd over zijn verbitterde toon. Toen wist ik het weer. Pomier en zijn vrouw wilden dolgraag kinderen, en vier maanden terug had ze haar tweede miskraam gehad.

De sirene hield in de straat halt en werd uitgezet. Autodeuren sloegen dicht. Stemmen riepen elkaar toe in het Frans. Voetstappen roffelden op de ijzeren trap van de stoep naar de eerste verdieping.

Even later doken twee mannen onder het tape door. Identieke overalls. Ik herkende hen allebei: Alex Gioretti en Jacques Demers.

Een agent vormde de achterhoede. Ik nam aan dat het Bédard was. Hij had kleine, donkere ogen achter een bril met metalen montuur. Zijn gezicht was vlekkerig van opwinding. Of van inspanning. Ik schatte hem op midden veertig.

LaManche, Pomier en ik bleven staan. Ryan begroette de nieuwkomers en bracht ze op de hoogte. Gioretti en Demers begonnen hun spullen en camera’s uit te pakken.

LaManche keek gespannen op zijn horloge.

‘Drukke dag?’ vroeg ik.

‘Vijf autopsies. Dokter Ayers is er niet.’

‘Als u liever teruggaat naar het lab, dan blijf ik wel hier.’

‘Dat lijkt me het beste.’

Mochten er meer lijken worden gevonden. Het was niet nodig om het hardop te zeggen.

Uit ervaring wist ik dat het een lange ochtend zou worden. Toen LaManche weg was, probeerde ik te bedenken waar ik zou kunnen gaan zitten.

Twee dagen daarvoor had ik een artikel gelezen over de diversiteit van de fauna in sofa’s en banken. Hoofdluizen. Vlooien. Bedwantsen. Mijten. De gore bank met al het verborgen ongedierte trok me niet. Ik koos voor het erkerzitzje.

Twintig minuten later was ik klaar met mijn aantekeningen. Toen ik mijn hoofd optilde, veegde Demers zwart poeder over het fornuis. Ik zag nu en dan een flits, waar ik uit opmaakte dat Gioretti foto’s

nam in de badkamer. Ryan en Bédard waren nergens te bekennen.

Ik keek uit het raam. Pomier stond geleund tegen een boom te roken. Ryans Jeep stond langs het trottoir, achter mijn Mazda en de *crime scene*-wagen. Er waren nog twee personenwagens bij gekomen, allebei met een logo op het portier van de bestuurder. De een was van CTV, de ander van een krant, *Le Courrier de Saint-Hyacinthe*.

De pers rook bloed.

Toen ik me weer omdraaide, wiebelde de plank waar ik op zat. Ik boog me opzij en zag een kier tussen het bankje en de muur.

Deed het onderste deel van het bankje dienst als bergruimte? Ik wipte eraf en hurkte neer.

De voorkant van de horizontale plank stak over het onderste deel heen. Ik stak mijn pen in de kier en gebruikte die als hefboom. De plank kwam omhoog en klapte terug.

Vanuit het donkere binnenste kwam een geur van stof en schimmel omhoog.

Ik tuurde in het hol...

En zag wat ik al had gevreesd.